

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: H/4008

Érkezett: 2007 OKT 04.

H/.....

Képviselői önálló indítvány

Az Országgyűlés ...../2007. (.....) OGY határozata a közeli hozzátartozók öröklési illetékének eltörlése érdekében szükséges kormányzati intézkedésekről

Az Országgyűlés jelen határozatával felkéri a Kormányt, hogy az alábbi kérdések vonatkozásában teremtse meg a szükséges jogszabályi háttérrel, egyben 2007. december 1-ig terjessze az Országgyűlés elé a szükséges törvénymódosítást.

1.) Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény, valamint szükség esetén a további vonatkozó jogszabályok módosításával – 2009. január 1-től – biztosítsa a hatályos illeték-rendszerből az öröklési illeték eltörlését az örökhagyó közeli hozzátartozói (a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és neveltgyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, valamint a testvér) vonatkozásában.

2.) Ez a határozat a közzétételét követő 8. napon lép hatályba.

INDOKOLÁS

I.

Az öröklési illeték az állam, talán legkevésbé etikus és indokolható eszköze a költségvetés bevételeinek növelésére, mert éppen azokat sújtja, akiknek a legnagyobb szüksége volna a segítségre és a támaszra gyászukban, nem ritkán éppen a haláleset miatt bekövetkezett nehéz egzisztenciális helyzetükben. Azok, akik elveszítették hozzátartozójukat, nem a vagyonuk gyarapodásával foglalkoznak, egészen addig, amíg az állam be nem nyújtja a számlát az öröklési illeték formájában.

Az öröklési illeték – melyet nem nagy túlzással hívhatunk „haláladónak” is – teljes mértékben a társadalmi igazságosság ellen hat, mivel sokkal nagyobb megterhelést jelent a szegény családoknak, mint azoknak, akiknek lehetőségük van élni az illetékfizetés elkerülésére vagy mérséklésére közismert eszközökkel, illetőleg vagyoni helyzetüknél fogva az öröklési illeték megfizetése nem jár számukra aránytalan megterheléssel.

Számtalan példáról tudunk mindannyian, ahol az örökösöknek az illeték megfizetése miatt kellett eladniuk a család vállalkozását, járművét, földjét, vagy végső esetben lakását is. Nem tarthatunk egy olyan társadalmi terhet igazságosnak, mely a családok nehezen megkeresett, évek alatt felhalmozott jövedelmét „adóztatja” meg még egyszer, ráadásul olyan módon, hogy a legelesettebbek szenvedik meg leginkább a terheit.

A kormányzat felelőssége óriási a társadalmi igazságosság helyreállítása irányában. Az öröklési illeték pedig az a közteher, melynek jogosságát, igazságosságát és létjogosultságát a leginkább kétségbe vonják az emberek.

II.

Az öröklési illeték esetében hibás az a kérdésfeltevés, hogy mekkora összeggel növeli a költségvetés bevételi oldalát, ahhoz képest, ha megvizsgáljuk, hogy milyen mértékben nehezíti meg az egyes családok életét, mindemellett, hogy hatalmas ösztársadalmi károkat is okoz. A költségvetés bevételi oldalán elkönnyvelt hatása költségvetési szinten önmagában sem nevezhető jelentős tételnek vagy kiesése esetén pótolhatatlan forrásnak.

A költségvetés teljes bevétele az öröklési illetékből 2004-ben: 9.9 milliárd forint volt. Ennek fele a központi költségvetésbe folyik be, míg másik fele az önkormányzatoknál maradó rész.

2004-ben 132 ezer honfitársunk hunyt el, a közjegyzők pedig mintegy 136 ezer hagyatéki eljárást zártak le. Figyelembe véve, hogy a költségvetés bevétele az öröklési illetékből 9.9 milliárd forint volt 2004-ben, akkor az átlagos illeték-összeg 80 ezer forint körül volt. Ha azonban figyelembe vesszük azt is, hogy a hagyatéki eljárások egy jelentős részében – mentességek, kedvezmények miatt – nem történik illetékkiszabás, továbbá az örökrész átadása miatt ajándékozási illeték kiszabására kerül sor, vagy az elhunyt személy vagyontalan akkor ez az átlagos összeg bőven meghaladja a 100 ezer forintot.

2004. évben a Fővárosi Illetékhivatal 14.569 db öröklési ügyet intézett el és ennek alapján 25.680 db fizetési meghagyást adott ki, azaz mintegy 26 ezer embert kötelezett illetékfizetésre. A teljes illetékalap mintegy 60 milliárd forint volt, ami alapján 3 milliárd forint öröklési illetéket szabott ki. Az egy főre jutó, a fővárosban kiszabott illeték tehát közel 120 ezer forint, ami egyáltalán nem nevezhető alacsony összegnek.

III.

A hatályos illetéktörvény jelenleg három csoportban határozza meg a öröklési illetékfizetésre kötelezettek körét. Az I. csoportba tartoznak: az örökhagyó gyermeke, házastársa, szülője, valamint a saját háztartásában eltartott szülő nélküli unokája, továbbá az örökbefogadott, a mostoha- és neveltgyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő. A II. csoportba tartoznak: az örökhagyó I. csoportba nem tartozó unokája, valamint nagyszülője és testvére. A III. csoportba tartozik minden más örökös.

A határozati javaslat azt indítványozza, hogy a közeli hozzátartozók vonatkozásában a jogalkotó szüntesse meg az öröklési illetékfizetési kötelezettséget. Ezt a személyi kört – a déd- és ükszüők, valamint a déd- és ükunokák kivételével – a hatályos illetéktörvény jelenleg az öröklési illetékfizetésre kötelezettek I. és II. csoportjában határozza meg (az örökhagyó gyermeke, házastársa, szülője, unokája, nagyszülője és testvére).

Ez a személyi kör – a fent említett kivételekkel – szinte teljes egészében lefedi a Polgári Törvénykönyv 685.§-a b) pontjában definiált közeli hozzátartozók körét. E szerint 685.§ b) pont: *közeli hozzátartozó – a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és neveltgyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, valamint a testvér.*

A Ptk. fogalmi rendszerében az egyeneságbeli rokonok körébe tartozik valamennyi felmenő és leszármazó (így különösen: a szülők, a nagyszülők, a déd- és ükszüők, valamint a gyermekek, az unokák, déd- és ükunokák). Az illetéktörvény ugyanakkor a jelenleg hatályos szabályozás rendszerében az I. és II. csoportba tartozók tekintetében kizárólag a gyermekeket és az unokákat, valamint a szülőket és a nagyszülőket határozza meg – mint egyeneságbeli rokonokat. Az ezen kívül eső, tehát pl. dédszüő örökhagyótól történő öröklés esetén az örökös a III. csoportba, azaz a legmagasabb illetékterhet jelentő csoportba tartozik. Nyilvánvaló, hogy az ilyen - több generáción átnyúló - öröklés ritka, azonban a fogalmi rendszer egysége érdekében szükséges az, hogy a testvér és a házastárs mellett valamennyi egyeneságbeli örökös esetében mentesülhessenek az illetékfizetés alól.

IV.

A javaslatról a parlamenti pártok vezetői, képviselői korábban több alkalommal is támogatólag nyilatkoztak. A határozati javaslat, annak ellenére, hogy az eltörlés minimális állami bevételekiesést okozna – figyelemmel a költségvetés helyzetére – az öröklési illeték eltörlésének javasolt időpontjaként 2009. január 1-jét határozza meg.

Budapest, 2007. október 3.

.....
Dr. Dávid Ibolya
MDF

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlési határozati javaslat kezdeményezése

Dr. Szili Katalin asszonynak
a Magyar Országgyűlés elnökének

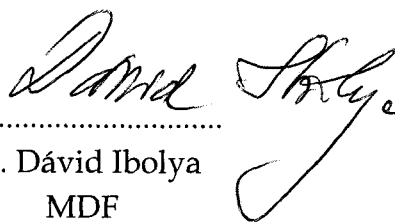
Helyben

Tisztelt Elnök Asszony!

Mellékelten - a Hárszabály 85. §-ának (2) bekezdése és 87.§-ának (2) bekezdése alapján - benyújtom *a közeli hozzátartozók öröklési illetékének eltörlése érdekében szükséges kormányzati intézkedésekről* szóló országgyűlési határozati javaslatot.

A határozati javaslat társadalmi-gazdasági és szakmai körülményeit bemutató indokolását mellékelten csatolom.

Budapest, 2007. október 3.

.....
Dr. Dávid Ibolya
MDF